

Huvudman

Göteborgs kommun
grundskola@grundskolan.goteborg.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Slottsbergsskolan F-6 i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den **2023-11-10** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande trygghet och studiero samt åtgärder mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Göteborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

1. Se till att rektorn, vid minst ett tillfälle innan den 3 november 2023 klargör skyldigheten för all skolpersonal att de vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling ska göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen eller den som huvudmannen utser ska dokumentera när informationen lämnats och på vilket sätt den getts. Dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket samt 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

2. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden 16 augusti – 3 november 2023. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 10 § skollagen).
3. Se till att rektorn säkerställer att det genomförs utredningar gällande de av skolan identifierade elever som upprepat stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse och därefter, med utgångspunkt i vad utredningen visat, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. För varje sådan utredning som startas ska samråd ske med elevens vårdnadshavare. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som startats under perioden 16 augusti – 3 november 2023. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 9-10 §§ skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:3410) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Slottsbergsskolan F-6 i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Slottbergsskolan följer gällande bestämmelser om trygghet och studiero samt åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorer samt genom lektions- och rastobservationer den 9 och 11 maj 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med lärare framkommer att studieron på skolan varierar men att studieron i klassrummen i huvudsak är god. Lärarna berättar att de har gemensamma strategier för att skapa studiero. Elevhälsans representanter beskriver att det finns mer att göra gällande studieron, men att det har skett en positiv förändring. Rektor och biträdande rektor bekräftar lärarnas bild av att studieron är god och berättar att arbetet med studiero är ständigt pågående på skolan.

Enligt eleverna är det många som stör under lektionerna. I intervju med lärare framkommer att det finns drygt tio elever som vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträder olämpligt. Lärarna uppskattar att det handlar om sex eller sju elever i årskurs 1 och fem eller sex i årskurs 2. Gällande vissa av dessa elever får personalen handledning från skolpsykologen. Det görs kränkingsutredningar och i vissa fall ska det göras stödutredningar. Några av dessa elever har en handlingsplan för tiden på fritids. Elevhälsans representanter samt rektor och biträdande rektor bekräftar att det finns ett antal elever som upprepat stör ordningen eller uppträder olämpligt. Av den dokumentation som huvudmannen har lämnat in samt i intervju med rektor och biträdande rektor framkommer att det finns fyra elever som har utretts för sitt ordningsstörande beteende. Två av dessa elever går i årskurs 1 och två i årskurs 2. Enligt rektor och biträdande rektor finns det fler elever som de inte har kommit lika långt med.

Av den dokumentation som huvudmannen lämnat in framgår att det finns gemensamma ordningsregler för skolan. Eleverna har kännedom om ordningsreglerna och berättar att de varit med och bestämt reglerna. I intervju med lärare framkommer att det tidigare inte funnits några ordningsregler på skolan men att det nu finns. Rektor och biträdande rektor berättar att eleverna är delaktiga i arbetet med ordningsreglerna genom elevrådet. Av inkommen dokumentation framgår vidare att skolan har skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, som har beslutats av rektor.

I intervju med elever, lärare, elevhälsans representanter samt rektor och biträdande rektor framkommer att det finns elever som inte känner sig trygga i skolan och att det finns vissa platser på skolan som eleverna upplever är mindre trygga. Eleverna berättar att det förekommer mycket bråk, att det ofta är slagsmål samt att det används fula ord och förekommer mobbing på skolan. Både elever och lärare uppger att det finns elever som är rädda för andra elever och att det är för få vuxna ute på raster.

Vid samtliga intervjuer framkommer att det förekommer kränkningar på skolan, såväl verbala som fysiska. Vid Skolinspektionens tillsyn observeras under en rast två

fysiska bråk mellan elever. I ett fall agerar inte de rastvakter som befinner sig i närheten och i det andra fallet avstyr en rastvakt bråket. Vid några tillfällen hörs elever uttala fula ord till varandra. Lärarna uppger i intervju att de fått till sig att alla fall av kränkande behandling ska anmälas till rektor. Rektor bekräftar att hon har pratat med personalen om arbetet med kränkande behandling, vilket resulterat i att det anmäls fler kränkningar än tidigare. Enligt lärarna är inte all personal insatta i rutinerna gällande kränkande behandling och enligt rektor är det svårt att säkerställa att exempelvis vikarier på skolan har kunskap om hur kränkande behandling ska anmälas och utredas. Lärarna berättar att de inte hinner göra alla kränkingsanmälningar som borde göras. Detta gäller särskilt den personal som arbetar på fritids. Flera av elevhälsans representanter delar lärarnas uppfattning att alla kränkningar inte hinner anmälas. Rektor och biträdande rektor bedömer att kränkningar generellt anmäls, men att det kan finnas sådant som inte anmäls. Att alla kränkningar inte anmäls kan enligt rektor och biträdande rektor delvis bero på att man har olika syn på vad som utgör kränkande behandling och på att dokumentationen upplevs som betungande. Huvudmannen har uppgett att det på skolan gjordes 193 anmälningar och utredningar gällande kränkande behandling under läsåret 2022/23 (fram till och med 25 april 2023).

Av den dokumentation som huvudmannen lämnat in framgår att skolan har en plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2022/23. Av planen framgår bland annat att av de kränkingsärenden som skolan har är de flesta knutna till ett fåtal specifika elever och att eleverna upplever att vissa platser på skolan är otrygga. Planen innehåller även en beskrivning av ett antal åtgärder som behövs för att förebygga att det inträffar kränkningar. I intervju med elever framkommer att de inte har hört talas om att skolan har en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Lärarna berättar att de inte tror att eleverna varit involverade i arbetet med planen. Enligt rektor och biträdande rektor har eleverna medverkat i utformningen av planen genom elevrådet.

Lärare svarar samstämmigt att skolan inte har de förutsättningar som behövs för att bedriva ett förebyggande arbete för att öka tryggheten på skolan. I intervju med representanter för elevhälsan framkommer att skolan har förutsättningar för att arbeta förebyggande med elevernas trygghet. I intervju med rektor och biträdande rektor framkommer att skolan inte har fått förutsättningar av huvudmannen att bedriva ett förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero. De berättar bland annat att det hade varit bra med större tillgång till elevhälsa. Huvudmannen uppger att det bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero på skolan och bedömer att skolenheten har de personella och ekonomiska resurser som behövs för att genomföra sitt uppdrag gällande trygghet och studiero. Huvudmannen har inkommit med en sammanställning av de förebyggande åtgärder som vidtagits på skolan under vårterminen 2023. Av sammanställningen framgår bland annat att skolan har infört ett trelärarsystem, att skolan har genomfört flera insatser i form av värdegrundsarbete, att personalen sett över och vidtagit åtgärder för att förbättra övergångar under skoldagen och att lärare spontant kan boka in möte med elevhälsan vid schemalagda tillfällen.

Rättslig reglering

Trygghet och studiero

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen ges möjlighet till kompetensutveckling och att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 5 kap. 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Åtgärder mot kränkande behandling

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero samt i skolans arbete mot kränkande behandling.

Trygghet och studiero

Av utredningen framgår att det finns elever på skolan som känner sig otrygga och att det finns otrygga platser i skolmiljön. Av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling framgår att det finns vissa specifika elever som återkommer i kränkningssärenden. Vid intervju med lärare, elevhälsans representanter samt rektor och biträdande rektor framkommer att det finns elever som vid upprepade

tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt där det ordningsstörande beteendet inte har utretts. Om en elev upprepat stör ordningen eller uppträder olämpligt ska rektor se till att saken utreds. En sådan utredning kan bidra till en ökad förståelse för vilka åtgärder som behöver vidtas för att få eleven att ändra sitt beteende och därmed skapa en bättre skolsituation såväl för den aktuella eleven som för övriga som verkar i skolan. Rektor behöver därför tillsammans med skolpersonal identifiera vilka elever som upprepat stör ordningen eller uppträder olämpligt, utreda saken och sedan vidta åtgärder utifrån vad utredningen visar. Att så sker är en viktig del i att säkerställa att alla elever på skolan tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och studiero.

Åtgärder mot kränkande behandling

Av utredningen framgår att det förekommer att elever utsätts för kränkande behandling på skolan. Det framgår vidare att det förekommer händelser där elever kan anse sig ha blivit utsatta för en kränkning men där ingen anmälan till rektor gjorts, vilket i sin tur innebär att rektor inte kan anmäla kränkningen vidare till huvudman. Att inte alla kränkningar anmäls uppges bero på att personalen inte har tillräckligt med tid till att göra anmälan, att det delvis finns olika syn på vad som utgör kränkande behandling och att all personal inte är insatt i rutinerna för åtgärder mot kränkande behandling.

När uppgifter om kränkande behandling inte anmäls medför det att huvudmannen inte kan agera för att säkerställa att en utredning skyndsamt startas och då finns heller inte möjligheter för huvudmannen att vidta de åtgärder som behövs för att förhindra kränkningar i framtiden. I intervju med lärare samt rektor och biträdande rektor framkommer att skolans personal har informerats om att kränkningar ska anmälas till rektor. Det framgår dock att viss personal, exempelvis vikarier på skolan, inte alltid har kunskap om skolans rutin för anmälan av kränkande behandling. Skyldigheten att anmäla kränkande behandling till rektor omfattar inte endast lärare utan även all annan personal på skolan. Det är därför viktigt att huvudmannen säkerställer att all personal på skolan är informerad om att de vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling ska göra en anmälan till rektor. Det är vidare viktigt att skolans personal även i övriga delar ges de förutsättningar som behövs för att kunna fullgöra sin skyldighet att göra en anmälan till rektor i samtliga de fall de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Sammanfattning

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att ovan konstaterade brister innebär att eleverna på Slottbergsskolan inte tillförsäkras en utbildning som präglas av trygghet och studiero samt att det finns brister i skolans arbete gällande skyldigheten att vidta åtgärder mot kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Göteborgs kommuns verksamhet vid Slottsbergsskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller trygghet och studiero samt åtgärder mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Göteborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Anna Hultgren

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

X Kajsa Åkesson

Föredragande
Signerat av: Kajsa Åkesson